

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ระเบียบตำรวจ ว่าด้วยการอายัดผู้ต้องขังยังเรือนจำ (น.๒)

ลงวันที่ ๒ พ.ค. ๒๕๑๓

ระเบียบตำรวจ
ว่าด้วยการอายัดผู้ต้องขังยังเรือนจำ (จ.๒)

ลงวันที่ ๒ พ.ค. ๒๕๑๓

ข้อ ๑๖๘ เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องขังได้เป็นไปโดยสะดวกเรียบร้อยสมความประสงค์ของทางราชการ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ก. เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำกลางคลองเปรมและทัณฑสถานหญิง

(๑) เมื่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลใดในกรุงเทพมหานครขออายัดตัวผู้ต้องขังไว้ต่อเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครแล้ว ให้รับสำเนาคำขออายัดตัวส่งสถานีตำรวจนครบาลตำรวจราชบุรี ส่วนการขออายัดตัวผู้ต้องขังต่อเรือนจำกลางคลองเปรมหรือทัณฑสถานหญิง ให้รับสำเนาคำร้องขออายัดตัวส่ง สถานีตำรวจนครบาลเตาปูน เพื่อให้สถานีตำรวจนครบาลตำรวจราชบุรีหรือสถานีตำรวจนครบาลเตาปูน แล้วแต่กรณี ใช้เป็นหลักฐานในการติดต่อขอรับตัวผู้ต้องอายัดจากเรือนจำ

(๒) เมื่อเรือนจำจะปล่อยตัวผู้ต้องขังที่พนักงานสอบสวนขออายัดไว้ตามนัย (๑) ทางเรือนจำจะแจ้งไปยังสถานีตำรวจนครบาลตำรวจราชบุรีหรือสถานีตำรวจนครบาลเตาปูน แล้วแต่กรณี ให้ทราบล่วงหน้า

(๓) ให้สถานีตำรวจนครบาลตำรวจราชบุรีหรือสถานีตำรวจนครบาลเตาปูน แล้วแต่กรณี ส่งเจ้าหน้าที่ไปรับตัวผู้ต้องอายัดนั้นไปจากเรือนจำ แล้วแจ้งให้พนักงานสอบสวนผู้ขออายัดส่งเจ้าหน้าที่ไปรับตัวผู้ต้องอายัดนั้นจากสถานีตำรวจนครบาลตำรวจราชบุรีหรือสถานีตำรวจนครบาลเตาปูนแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการต่อไป

ข. เรือนจำจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

(๑) การอายัดตัวผู้ต้องขังที่เรือนจำแต่ละแห่ง (นอกจากกรุงเทพมหานคร) ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับกองตำรวจภูธรอำเภอ ที่เรือนจำนั้นตั้งอยู่ในเขตท้องที่ศูนย์กลางทำหน้าที่ในการขออายัด รับและส่งตัวผู้ต้องอายัด

(๒) เมื่อพนักงานสอบสวนอำเภอใดในจังหวัดที่เรือนจำตั้งอยู่ ประสงค์จะขออายัดตัวผู้ต้องขังที่เรือนจำแห่งนั้นแล้ว ให้แจ้งต่อผู้กำกับการหรือผู้บังคับกองตำรวจดังกล่าวใน (๑) เป็นของผู้ขออายัด แต่ถ้ากรณีรีบด่วน ซึ่งพนักงานสอบสวนจำเป็นต้องขออายัดตรงต่อเรือนจำเอง เมื่ออายัดแล้ว พนักงานสอบสวนต้องแจ้งการอายัดให้ฝ่ายตำรวจผู้ทำหน้าที่ในการนี้ทราบด้วย เพื่อเป็นหลักฐานในการรับและส่งตัวผู้ต้องหาอายัดต่อไป

(๓) เรือนจำจะปล่อยผู้ต้องขังที่อายุตามที่กล่าวไว้ใน (๒) ต้องแจ้งให้ผู้กำกับการ
ตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับกองตำรวจภูธรอำเภอดังกล่าวใน (๑) ทราบ

(๔) การรับและส่งตัวผู้ต้องอาชั ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการหรือผู้บังคับกอง
ผู้มีหน้าที่ในการอาชั จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปรับและส่งตัวผู้ต้องอาชั

(๕) ค่าพาหนะและค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่างๆที่ต้องจ่ายไปในการนี้
ทั้งหมด ให้เบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายของกรมมหาดไทย

ภาคผนวก ข

หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0004.6/9610

ลงวันที่ 16 กันยายน 2546

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โทร. 0 2205 3460

ที่ 0004.6/9610

วันที่ 16 กันยายน 2546

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา

ผบ.ชน., ก., ภ. 1-9, ปล., สดม., ส., และจตร.

ผบก.สบส.

ด้วยปรากฏว่า การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาในปัจจุบันมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากการอายัดตัวผู้ต้องหาที่ผ่านมา พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามมาตรา 136 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนจัดการให้จับหรือควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือบุคคลใด ซึ่งระหว่างการสอบสวนปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิด บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) มีความเห็นว่า กรณีตามมาตรา 136 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว ไม่ถือเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจจับได้โดยไม่มีหมายตามมาตรา 237 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเจ้าพนักงานจะต้องขอหมายจับจากศาลเสียก่อน

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. กรณีพนักงานสอบสวนจำเป็นต้องได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดีในอีกคดีหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือแจ้งไปยังสถานที่คุมขังผู้ต้องหา เช่น เรือนจำ สถานีตำรวจหรือหน่วยงานต่างๆ ที่คุมขังผู้ต้องหาว่าผู้ต้องหาดังกล่าวเป็นบุคคลที่พนักงานสอบสวนต้องการได้ตัวไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดี ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับสถานที่คุมขัง อันจะเป็นประโยชน์ในการคุมขังผู้ต้องหา การพิจารณาปล่อยชั่วคราวหรือคัดค้านการปล่อยชั่วคราว

2. ให้พนักงานสอบสวนที่ต้องการได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นรีบดำเนินการขอให้ศาลออกหมายจับ หลังจากศาลออกหมายจับแล้วให้รีบมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหาพร้อมกับส่งสำเนาหมายจับไปยังสถานที่คุมขังตัวผู้ต้องหาโดยเร็ว

3. ในกรณีที่ศาลไม่ออกหมายจับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ พนักงานสอบสวนไม่สามารถมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหาได้ หากผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวจากสถานที่ คุมขัง และพนักงานสอบสวนยังมีความจำเป็นต้องได้ตัวผู้ต้องหาดังกล่าวไว้เพื่อสอบสวน ดำเนินคดี ให้พนักงานสอบสวนออกหมายเรียกผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาไม่มาตามหมายเรียกหรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควรก็ถือว่าได้หนีไปก็ดี จึงร้องขอต่อศาลให้ออกหมายจับต่อไป

4. ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นให้แล้วเสร็จโดยไม่ต้องรอให้พ้นโทษในคดีเดิมก่อน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ โดยเร็ว การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือที่ 0004.6/10615 ลงวันที่ 27 ส.ค.2545 การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่น ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือที่ 0004.6/6167 ลงวันที่ 20 พ.ค. 2545

5. ในระหว่างที่ผู้ต้องหาอายัดตัวถูกคุมขังอยู่ เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่าไม่จำเป็นต้องขังผู้ต้องหาอายัดไว้ระหว่างการสอบสวนในคดีที่ขออายัด เช่น ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือคดีเล็กน้อย ตามมาตรา 37 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือขอถอนอายัดตัวผู้ต้องหาดังกล่าวไปยังสถานที่ที่ขออายัดไว้โดยด่วนที่สุด

6. ในกรณีที่การสอบสวนเสร็จสิ้นและมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาอายัด หลังจากส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหมั่นติดตามผลการสั่งคดีของพนักงานอัยการ จนกระทั่งพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกอายัดต่อศาล และเรือนจำได้รับหมายนัดพิจารณาของศาลนั้นแล้ว หรือพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาอายัดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือขอถอนอายัดผู้ต้องหาดังกล่าวไปยังสถานที่ที่ขออายัดไว้โดยด่วนที่สุด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. วุฑฒิชัย ศรีรัตนวุฑฒิ
(วุฑฒิชัย ศรีรัตนวุฑฒิ)
รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

ภาคผนวก ค

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่องเสร็จที่ ๔๕๒/๒๕๔๖

เรื่องเสร็จที่ ๔๕๒/๒๕๔๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจับกุมตามมาตรา ๗๘ มาตรา ๑๑๗

มาตรา ๑๓๔ และมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ดช ๐๐๐๔.๖/๔๕๒๑ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๘ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๓๔ และมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติว่า "ในคดีอาญา การจับและคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายตามที่กฎหมายบัญญัติ..." โดยมีประเด็นปัญหาที่ขอรื้อรวม ๗ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีตามมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ก) มาตรา ๗๘ (๒) เมื่อพบบุคคลนั้นกำลังพยายามกระทำความผิด หรือพบโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(ข) มาตรา ๗๘ (๓) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนี

(ค) มาตรา ๗๘ (๔) เมื่อมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดและแจ้งด้วยว่าได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบแล้ว

กรณีตามมาตรา ๗๘ (๒) (๓) และ (๔) นั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้เป็นข้อยกเว้นในการจับกุมโดยไม่ต้องมีหมาย ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่า กรณีดังกล่าวพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจสามารถจับกุมได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาลตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่สอง กรณีตามมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่บัญญัติให้อำนาจนายประกันขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุดจับตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีประกัน ซึ่งเห็นว่าจำเลยได้หนีหรือจะหลบหนี หรือนายประกันจะทำการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยเองเมื่อไม่สามารถขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมได้ทันทั่วทั้งที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่า กรณีนี้เป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจและนาย

ประกันจับได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่สาม กรณีตามมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่บัญญัติว่า เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียกหรือส่งตัวมาหรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว นามสกุล ชาติ บังคับ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งข้อหาให้ทราบ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่า การแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบดังกล่าวไม่ใช่การจับกุม พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาลตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่สี่ กรณีตามมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่บัญญัติว่า พนักงานสอบสวนจะจับและควบคุมหรือจัดการให้จับหรือควบคุมผู้ต้องหาหรือบุคคลใดซึ่งในระหว่างสอบสวนปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่พนักงานสอบสวนสามารถจับกุมผู้ต้องหาที่ปรากฏตัวต่อหน้าและได้ทำการสอบสวนจนชัดเจนแล้วว่าเป็นผู้กระทำความผิดจริง โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาลตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่ห้า ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมผู้ต้องหามาแล้ว ต่อมาเมื่อเหตุต้องปล่อยตัวผู้ต้องหาเนื่องจากส่งฟ้องศาลไม่ทันตามกำหนด หลังจากพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จสิ้นและมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่า พนักงานสอบสวนสามารถขอให้ศาลออกหมายจับในข้อหาเดิม เพื่อจับกุมผู้ต้องหาแล้วส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการได้

ประเด็นที่หก ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมผู้ต้องหามาแล้ว ต่อมาเมื่อมีการปล่อยตัวผู้ต้องหาด้วยเหตุที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้อง หลังจากพนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานอัยการมีความเห็นควรส่งฟ้องจึงมีความจำเป็นที่ต้องนำตัวผู้ต้องหามาฟ้อง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่า พนักงานสอบสวนสามารถขอให้ศาลออกหมายจับในข้อหาเดิมเพื่อจับกุมตัวผู้ต้องหามาฟ้องได้

ประเด็นที่เจ็ด ในกรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมีหมายจับของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และพนักงานอัยการได้สั่งให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามาฟ้อง แต่ยังไม่ได้ขอให้ศาลออกหมายจับ ปรากฏว่าผู้ต้องหานั้นกำลังจะหลบหนีออกนอกประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมตัวได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล

เพราะเป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วน หากรอให้ศาลออกหมายอาจจะทำให้ผู้ต้องหาหลบหนีหรือออกนอกราชอาณาจักรไป

ในชั้นพิจารณาเรื่องนี้ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พลตำรวจตรี จักรทิพย์ คุญชร ณ อยู่ธาดา) ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีข้อหาหรือตามประเด็นที่เจ็ด นั้น เป็นกรณีผู้ต้องหาถูกออกหมายจับตามหมายจับของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการออกหมายจับโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก่อนวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่บทบัญญัติมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๓๕ (๖) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่มีปัญหาว่า หากผู้ต้องหาจะหลบหนีออกนอกประเทศภายหลังวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ เจ้าหน้าที่จะกระทำการจับกุมโดยไม่ต้องมีหมายได้หรือไม่ ซึ่งในขณะนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาในคดีที่เคยออกหมายจับโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่แล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาปัญหาข้อหาหรือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

โดยที่มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งและวรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่าบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การจับ คမ်းขัง ตรวจค้นตัวบุคคลจะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติหลักประกันเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ว่า บุคคลจะถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ตลอดจนบทบัญญัติมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้ในคดีอาญา การจับและคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น การจะดำเนินการตามข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ให้อำนาจกระทำได้อาจจะต้องปฏิบัติในขอบเขตและเงื่อนไขที่จำกัดเท่าที่มีเหตุจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การจะพิจารณาว่าข้อเท็จจริงใดถือว่าเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับโดยไม่มีหมายตามมาตรา ๘๘ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๓๔ และมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีตามมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสามารถแยกประเด็นการพิจารณาได้ดังนี้

(๑) กรณีตามมาตรา ๘๘ (๒) แยกพิจารณาได้เป็น ๒ ประการ คือ

(ก) กรณีเมื่อพบบุคคลกำลังพยายามกระทำความผิดนั้น เห็นว่า ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพบเห็นบุคคลใดกำลังพยายามกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเป็นกรณีที่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้มีการจับโดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล

(ข) กรณีเมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิดนั้น เห็นว่า กรณีดังกล่าวอาจถือได้ว่าเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับโดยไม่มีหมายได้ ดังปรากฏในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพบเห็นบุคคลมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่น อันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด อย่างไรก็ตาม การจะพิจารณาว่ากรณีใดจะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงอื่นประกอบด้วย เช่น ผู้นั้นมีอาวุธไว้ในครอบครองโดยมีเจตนาที่จะนำอาวุธดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดในทันทีทันใดนั้นเอง จึงเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นซึ่งเข้าข้อยกเว้นที่ให้จับได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล

(๒) กรณีตามมาตรา ๘๘ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า กรณีใดจะถือว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนีซึ่งเข้าข้อยกเว้นที่ให้จับได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาลตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ นั้น จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป และต้องพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างเคร่งครัดว่า เป็นกรณีที่มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนี และมีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งไม่สามารถขอหมายจับจากศาลได้ทันทั่วทั้งที่ตามนัยมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น กรณีที่ผู้กระทำความผิดจะหลบหนีออกนอกประเทศ เป็นต้น

(๓) กรณีตามมาตรา ๑๘ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า กรณีเมื่อมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าบุคคลผู้นั้นได้กระทำความผิดและแจ้งด้วยว่าได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบนั้น ไม่เป็นข้อยกเว้นที่ให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล เนื่องจากมิใช่กรณีเป็นความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ให้อำนาจจับได้ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติเป็นข้อยกเว้น เพราะมิใช่กรณีเร่งด่วน

ประเด็นที่สอง กรณีตามมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า ถือได้ว่าเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นตามที่มาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติเป็นเหตุยกเว้นไว้ เพราะเป็นกรณีเร่งด่วนที่ไม่อาจรอให้ศาลออกหมายจับได้ทัน และผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีหรือจะหลบหนีดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่ได้เคยถูกจับมาก่อนที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว โดยอาจถูกจับตามหมายจับ หรือมิฉะนั้นก็เป็นกรณีการจับได้โดยที่ไม่ต้องมีหมายจับ ซึ่งถือว่าได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากศาลมาแล้วครั้งหนึ่ง ดังนั้น เจ้าพนักงานหรือบุคคลซึ่งทำสัญญาประกันจึงสามารถจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีได้ตามที่กำหนดในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยไม่เป็นการขัดกับมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่สาม กรณีตามมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า กรณีที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาถูกเรียกหรือส่งตัวมาหรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ซึ่งมาอยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานเป็นผู้ต้องหา นั้น เป็นเรื่องขั้นตอนการสอบสวนผู้ต้องหา มิใช่การจับกุมตามนัยของมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่สี่ กรณีตามมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เห็นว่า กรณีที่พนักงานสอบสวนจะจับและควบคุมหรือจัดการให้จับหรือควบคุมผู้ต้องหาหรือบุคคลใด ซึ่งระหว่างการสอบสวนปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิดนั้น ไม่ถือเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจจับได้โดยไม่มีหมายตามมาตรา ๒๓๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเจ้าพนักงานจะต้องขอหมายจับจากศาลเสียก่อน

ประเด็นที่ห้า เห็นว่า กรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมตัวผู้ต้องหามาแล้วต่อมามีเหตุปล่อยตัวผู้ต้องหาเนื่องจากสิ่งพ้องศาลไม่ทันตามกำหนด หลังจากพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จสิ้นและมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหา กรณีดังกล่าวพนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาในข้อหาเดิมเพื่อจับกุมตัวผู้ต้องหาแล้วส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการได้

ประเด็นที่หก เห็นว่า กรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับกุมตัวผู้ต้องหามาแล้ว ต่อมามีการปล่อยตัวผู้ต้องหาด้วยเหตุควรที่พนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง หลังจากพนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานอัยการมีความเห็นควรสั่งฟ้อง กรณีดังกล่าว พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาในข้อหาเดิมเพื่อจับกุมตัวผู้ต้องหา มาฟ้องต่อศาลได้

ประเด็นที่เจ็ด เห็นว่า เนื่องจากบทบัญญัติ มาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องถือปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ออกระเบียบปฏิบัติและดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติ มาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณา ประเด็นตามปัญหาดังกล่าวอีก

ลงชื่อ พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภาคผนวก ง

หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0004.6/6167

ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2545

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โทร. 0 2205 3466

ที่ 0004.6/6167

วันที่ 20 พฤษภาคม 2545

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส (สฝปผ.) 0018/ว 145 ลง 30 ก.ย. 2541 กำหนดให้พนักงานอัยการรับสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้อง แต่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นต่อเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดในการคดีที่ถูกคุมขังนั้นแล้ว หรือเมื่อพนักงานสอบสวนดำเนินการให้ผู้ต้องหาอยู่เขตอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องได้แล้วเท่านั้น (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ) ซึ่งต่อมาปรากฏว่าคณะกรรมการประสานงานกระบวนการยุติธรรมมีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2545 เมื่อ 23 ม.ค. 2545 กำหนดแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ ตาม ป.วิ อาญา มาตรา 142 วรรคสาม กรณีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในการคดีที่ถูกคุมขังและคดีใกล้เคียงอายุความว่า ให้มีการประสานงานกันระหว่างตำรวจและพนักงานอัยการเพื่อขอต่อศาลให้โอนตัวผู้ต้องหาไปยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี

ดังนั้น เพื่อให้การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นและศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในการคดีที่ถูกคุมขังให้พนักงานอัยการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสอดคล้องกับมติคณะกรรมการดังกล่าวและสัมฤทธิ์ผล สามารถนำตัวผู้ต้องหามาฟ้องลงโทษได้ จึงให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนปฏิบัติ ดังนี้

1. ในกรณีคดีใกล้เคียงอายุความ ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนประสานกับพนักงานอัยการ เพื่อขอต่อศาลให้โอนตัวผู้ต้องหาไปยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี

2. ในคดีอื่นๆ นอกจากกรณีตาม 1 ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวน และสรุปสำนวนเสนอผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งคดีตามระเบียบ เพื่อพิจารณาและมีความเห็นทางคดีในกรณีที่เสนอความเห็นควรส่งฟ้องให้เก็บสำนวนไว้ที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าพนักงานสอบสวน เมื่อมีการแต่งตั้งโยกย้ายให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนส่งมอบสำนวนเช่นเดียวกับการส่งมอบสำนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวน และให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนติดตามผลคดี เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ให้ขอคัดสำเนาคำพิพากษาถึงที่สุด

ประกอบสำนวน แล้วส่งสำนวนให้พนักงานอัยการต่อไป หรือถ้าต่อมาศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแต่คดีก็ถึงจะหมดอายุความให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนรีบดำเนินการตาม 1 ต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนในสังกัดทราบเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป หากเกิดความบกพร่องหรือเสียหายแก่ทางราชการขึ้น หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนต้องรับผิดชอบวินัยตามควรแก่กรณี

พล.ต.อ. สันต์ ศรุตานนท์

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร.

ภาคผนวก จ

หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0004.6/10615

ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2545

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โทร. 0 2205 3466

ที่ 0004.6/10615

วันที่ 27 สิงหาคม 2545

เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกัน และคดีที่ผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/6167 ลง 20 พ.ค. 2545 ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ที่คดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีผู้ต้องหาหลายคนกระทำความผิดร่วมกันเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกันและผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น กับผู้ต้องหาบางคนถูกคุมขังในคดีอื่นในอำนาจศาลอื่น ซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอื่น ประกอบกับ ตร. ได้หารือปัญหาข้อกฎหมาย กรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหนังสือ ที่ นร 0601/0886 ลง 19 ก.ย. 2544 แจ้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ตอบข้อหารือ ตร. ในประเด็นกรณีการส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกันและพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาสรุปความได้ว่า สำนวนการสอบสวนตามมาตรา 142 แห่ง ป.วิ.อาญา ที่พนักงานสอบสวนได้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว ต่อมาผู้ต้องหาได้หลบหนีประกัน ไม่มีผลให้สำนวนนั้นเป็นสำนวนตามมาตรา 141 ซึ่งเป็นกรณีจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ พนักงานสอบสวนต้องส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนในคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกัน และมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาแต่พนักงานอัยการไม่รับสำนวน และการปฏิบัติกรณีผู้ต้องหาหลายคนกระทำความผิดร่วมกันในคดีที่เกี่ยวข้องกัน และผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว จึงให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนปฏิบัติดังนี้

1. ในคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกัน ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวนและสรุปสำนวนเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาและมีความเห็นทางคดีตามระเบียบว่าด้วยอำนาจการทำความเห็นในคดี ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจมีความเห็นควรส่งฟ้องให้เก็บสำนวนไว้ที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าพนักงานสอบสวน และให้จัดทำสมุดสารบบคุมสำนวนประเภทอัยการไม่รับสำนวนแล้วเก็บสำนวนการสอบสวนประเภทนี้

ไว้ต่างหากเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ และสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา ห้ามมิให้เก็บไว้กับตัว พนักงานสอบสวนที่สอบสวนคดี และให้จำหน่ายคดี (วงแดง) ออกจากสมุดสถิติคดีอาญาประจำ ที่ทำการและสมุดบันทึกคดีประจำตัวพนักงานสอบสวน โดยหมายเหตุว่า “อัยการไม่รับสำนวน” หากมีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าพนักงานสอบสวนให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนคนเดิมส่งมอบ สำนวนเช่นเดียวกับการส่งมอบสำนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวนต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวน คนใหม่ เมื่อได้ตัวผู้ต้องหาแล้วให้ดำเนินการตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 142 วรรคสาม ต่อไป

2. ในกรณีที่ผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดร่วมกัน เป็นคดีเกี่ยวพันกัน และผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น กับผู้ต้องหาบางคนถูกคุมขังในคดีอื่นในอำนาจศาลอื่น ซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอื่น ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแยกสำนวน ทำความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดส่งไปยังพนักงานอัยการประจำศาล ที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ผู้ถูกจำคุกต้องโทษอยู่ แม้ว่าจะอยู่คนละเขตท้องที่หรือคนละจังหวัด ก็ตาม ส่วนผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุดให้ดำเนินการตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/6167 ลง 20 พ.ค. 2545 ต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน ในสังกัดทราบเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป หากเกิดความบกพร่องหรือเสียหายแก่ทางราชการ จื่นหัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนต้องรับผิดชอบทางวินัยตามควรแก่กรณี

พล.ต.อ. สันต์ ศรุตานนท์

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร.

ภาคผนวก จ

หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0004.6/558

ลงวันที่ 18 มกราคม 2542

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองคดี

โทร. 2052358

ที่ 0004.6/558

วันที่ 18 มกราคม 2542

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่มีการอาชัด้

ผบช.น. , ผบช.ก. , ผบช.ส , ผบช.ปส. , ผบช.สตร. , ผบช.ภ 1-9 , จตร.

ด้วยสภาพนายความได้มีหนังสือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการขออาชัด้ผู้ต้องขัง และการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการอาชัด้และการถอนอาชัด้ผู้ต้องขัง เช่น กรณีที่ผู้ต้องขังที่ พนักงานสอบสวนขออาชัด้บางคนใกล้พ้นโทษ พนักงานสอบสวนจึงเริ่มดำเนินคดีกับผู้ต้องขัง คนนั้น หรือกรณีผู้ต้องขังบางคนที่พนักงานสอบสวนได้ขออาชัด้ไว้ ต่อมาคดีเสร็จสิ้นแต่ พนักงานสอบสวนไม่แจ้งถอนอาชัด้ผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับ เช่น การที่จะได้รับการปล่อยตัวจากทัณฑสถานกลับต้องไปปล่อยตัวที่สถานีตำรวจ เป็นต้น

ฉะนั้น จึงขอให้ท่านกำชับพนักงานสอบสวนถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ในคดีที่มีการอาชัด้ผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวนผู้ต้องหาที่ถูกอาชัด้ และเร่งรัดการสอบสวนแล้วส่งสำนวนให้พนักงานอัยการโดยเร็ว

2. ในระหว่างที่ผู้ต้องหาอาชัด้ถูกคุมขังอยู่ เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่าไม่จำเป็นต้องขังผู้ต้องหาอาชัด้ไว้ระหว่างการสอบสวนในคดีที่ขออาชัด้ เช่น ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือคดีอาญาเล็กน้อยตาม ม. 37 แห่ง ป. วิอาญา ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือแจ้งขอถอนการอาชัด้ผู้ต้องหาดังกล่าวไปยังเรือนจำโดยด่วนที่สุด

3. ในกรณีที่การสอบสวนเสร็จสิ้นและมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาอาชัด้ หลังจากส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหมั่นติดตามผลสั่งคดีของพนักงานอัยการ จนกระทั่งพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกอาชัด้ต่อศาลและเรือนจำ ได้รับหมายนัดพิจารณาของศาลนั้นแล้ว หรือในกรณีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาอาชัด้ดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือแจ้งขอถอนการอาชัด้ผู้ต้องหาดังกล่าวไปยังเรือนจำโดยด่วนที่สุด

พล.ต.ท.

(สมบัติ อมรวิวัฒน์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

ภาคผนวก ข

หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0011.233/01284

ลงวันที่ 25 มีนาคม 2553

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร

โทร. 0 2205 3463 โทรสาร 0 2251 2662

ที่ 0011.233/01284

วันที่ 25 มีนาคม 2553

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา

ผบชน.น., ก., สดม., ปส., ภ.1-9 และ ศชต.

ด้วยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ผผ 12/80 ลงวันที่ 26 ก.พ. 2553 แจ้งผลการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย กรณี นักโทษเด็ดขาดชายสุรชัย วงศ์ประดิษฐ์ ผู้ร้อง ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนว่าพนักงานสอบสวนขออายัดตัวผู้ร้องโดยที่ศาลไม่ได้ออกหมายจับซึ่งเป็นการขัดต่อหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา ตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/9610 ลง 16 ก.ย. 2546 ซึ่งกำหนดให้พนักงานสอบสวนที่ต้องการได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่น รับผิดชอบการขอให้ศาลออกหมายจับ และหลังจากศาลออกหมายจับแล้วให้รับมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหา สำหรับกรณีที่ศาลไม่ออกหมายจับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ พนักงานสอบสวนไม่สามารถมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหา จึงเสนอแนะให้ ตร. ชักซ้อมทำความเข้าใจในเรื่องแนวทางเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา

ตร. พิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการขออายัดตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่น จึงให้ท่านกำชับพนักงานสอบสวนในสังกัด ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/9610 ลง 16 ก.ย. 2546 อย่างเคร่งครัด

จึงแจ้งมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

พล.ต.ท.

(สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ปรท. ผบ.ตร.

ภาคผนวก ข

หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0011.25/3828

ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2553

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร

โทร. 0 2205 3472

ที่ 0011.25/3828

วันที่ 12 ตุลาคม 2553

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา

ผบชน. , ภ.1-9 , ศชต. , ก. , ปส. , สตม. , กมค. , และ จต.

ตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/9610 ลง 16 ก.ย. 2546 กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาไว้แล้วนั้น ต่อมา ตร. ได้รับแจ้งจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินว่า ได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาต่อเรือนจำหรือทัณฑสถานของพนักงานสอบสวนแล้วไม่ดำเนินคดีให้เสร็จสิ้น เป็นเหตุให้ผู้ต้องหาที่ถูกอายัดตัวได้รับความเสียหาย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาวว่า พนักงานสอบสวนควรดำเนินคดีอย่างรวดเร็วและควรจัดทำฐานข้อมูลกลางอย่างเป็นระบบเพื่อให้สะดวกต่อการตรวจสอบและป้องกันการหลงลืมหรือความล่าช้าในการดำเนินคดี

ตร. พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกอายัดตัว จึงให้ปฏิบัติดังนี้

1. ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามหนังสือหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/9610 ลง 16 ก.ย. 2546 เรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา โดยเคร่งครัด

2. ให้สถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญาทุกแห่ง จัดทำสมุดคัมภีร์ที่มีการอายัดตัวผู้ต้องหาไว้ประจำที่สถานีตำรวจหรือหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้โดยสะดวกตลอดเวลา และให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการตรวจสอบผลการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนทุกระยะ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.ท.

(สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ปรท. ผบ.ตร.

ภาคผนวก ฅ

คำสั่งกรมตำรวจ ที่ 960/2537

เรื่อง มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เรงรัศการสอบสวนคดีอาญา

คำสั่งกรมตำรวจ

ที่ 960/2537

เรื่อง มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญา

ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2536 เป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลงหน่วยราชการในกรมตำรวจ นั้น

เพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาโดยพนักงานสอบสวนของกรมตำรวจมีประสิทธิภาพมากขึ้น ภายใต้การอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชาทุกระดับโดยใกล้ชิด

อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ข้อ 2.5 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2536 ข้อ 3 อธิบดีกรมตำรวจในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมตำรวจ ที่ 244/2532 เรื่อง มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญา ลงวันที่ 3 มีนาคม 2532 และคำสั่งกรมตำรวจ ที่ 1599/2532 ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2532 เรื่อง มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญา (แก้ไขเพิ่มเติม) และให้ใช้มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการสอบสวนคดีอาญา ดังนี้

1. ระยะเวลาการสอบสวนคดีอาญา

1.1 คดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิด

1.1.1 คดีอาญาทั่วไป ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนมีกำหนด 3 เดือน นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ

1.1.2 คดีอุกฉกรรจ์ ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนมีกำหนด 1 ปี นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ

เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนมาเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดแล้ว ยังไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิด เห็นควรงดการสอบสวนหรือมีความจำเป็นต้องทำการสืบสวนสอบสวนเกินระยะเวลาที่กำหนด ให้เสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นตามลำดับชั้นไปยังผู้บังคับการหรือหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดแล้วแต่กรณีที่ได้รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น

ตรวจพิจารณาและดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันครบกำหนดตาม 1.1.1 หรือ 1.1.2

1.2 คดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดแต่เรียกหรือจับกุมตัวยังไม่ได้

1.2.1 คดีอาญาทั่วไป ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด 2 เดือน นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

1.2.2 คดีอุกฉกรรจ์ ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด 3 เดือน นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนมาเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดแล้ว ยังไม่สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีได้ โดยได้รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จสิ้นแล้ว หรือมีความจำเป็นต้องสอบสวนเกินระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นตามลำดับชั้นยังผู้บังคับการหรือ หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดแล้วแต่กรณี ที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น ตรวจพิจารณาและดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 ภายในระยะเวลา 10 วันนับตั้งแต่วันครบกำหนดตาม 1.2.1 หรือ 1.2.2

1.3 คดีที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว

1.3.1 ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 1 เดือน สำหรับคดีอาญาธรรมดา และภายใน 2 เดือน สำหรับคดีอุกฉกรรจ์ นับแต่วันแรกที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว หากมีเหตุจำเป็นไม่อาจทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในเวลาดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งเหตุแห่งความจำเป็นและความเห็น เพื่อขออนุมัติขยายเวลาสอบสวนไปยังผู้บังคับการหรือหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดแล้วแต่กรณี ที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น

1.3.2 ให้ผู้บังคับการหรือหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดแล้วแต่กรณี ที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้นพิจารณาอนุมัติขยายเวลาการสอบสวนต่อไปอีก ตามความจำเป็นได้ครั้งละ 15 วันรวมแล้วต้องไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันแรกที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว โดยให้บันทึกเหตุความจำเป็นในการอนุมัติแต่ละครั้งไว้ในสำนวนการสอบสวน

1.3.3 เมื่อทำการสอบสวนครบกำหนด 6 เดือน นับแต่วันแรกที่มีการปล่อยชั่วคราวและยังมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้ต่อไป ให้ผู้บังคับการหรือหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดแล้วแต่กรณี ที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นไว้ในสำนวนการสอบสวน ก่อนที่จะนำตัวผู้ต้องหาไปศาลเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหานั้นไว้ แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงกรมตำรวจทราบ

1.3.4 กรณีที่ทำการสอบสวนครบกำหนด 6 เดือนแล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้ต่อไป ในการยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายจับผู้ต้องหาตามบทบัญญัติ มาตรา 87 วรรคสี่ ถึงวรรคเก้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากศาลไม่สั่งอนุญาตให้ควบคุมผู้ต้องหาไว้อีกต่อไป ให้พนักงานสอบสวนรีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ เพื่อหาทางแก้ไขมิให้การสอบสวนต้องเสียหาย พร้อมทั้งพิจารณาว่าพนักงานสอบสวนมีข้อบกพร่องในการสอบสวนจนเป็นเหตุให้ศาลใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตให้ควบคุมผู้ต้องหาไว้อีกต่อไปหรือไม่ แล้วรีบรายงานให้กรมตำรวจทราบทันทีด้วย

1.3.5 ในการนำตัวผู้ต้องหาไปยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายจับผู้ต้องหา ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือพนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่ตามที่กรมตำรวจมอบหมายให้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามนัยคำสั่งกรมตำรวจ ที่ 382/2530 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2530 ไปศาลด้วย เพื่อแถลงให้ศาลทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นที่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น จำเป็นต้องควบคุมผู้ต้องหาต่อไปอีก

1.4 คดีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวหรือถูกฝากขังในระหว่างการสอบสวน

ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบและผู้บังคับบัญชาเร่งรัดพนักงานสอบสวน เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นไปก่อนที่จะครบอำนาจผลัดฟ้องหรือฝากขัง ตามที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง และเพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นเท่านั้น เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วให้รีบสรุปสำนวนมีความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งคดีหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณีพิจารณาต่อไปทันที...

ฯลฯ

5.5 บรรดาระเบียบ คำสั่งใดในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ยกเลิกและให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2537

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก ประทิน สันติประภพ

(ประทิน สันติประภพ)

อธิบดีกรมตำรวจ

ภาคผนวก ญ

หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท ๑๐๐๕/๓๕๖

ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๕

(สำเนา)

ที่ มท ๑๐๐๕/๓๕๕๖

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย

ถนนอภัยวงศ์ กท. ๑๐๒๐๐

๒ กันยายน ๒๕๒๕

เรื่อง การส่งตัวผู้ที่ถูกคุมขังไปฟ้องศาล

เรียน อธิบดีกรมอัยการ

อ้างถึง หนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๑/๖๓๗๔ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท ๑๐๐๕/ว ๑๐๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๕

ตามที่กรมอัยการขอทำความเข้าใจความตกลงในหลักการ กรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังซึ่งถูกคุมขังที่เรือนจำ ตามคำพิพากษาของศาลอื่นหรือตามหมายขังของศาลในคดีอื่น เมื่อถูกจับกุมสอบสวนโดยกระทำผิดในคดีอื่นระหว่างถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ และกรณีผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังที่กระทำผิดในเขตอำนาจศาลหนึ่ง แต่ถูกคุมขังในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น และไม่เป็นการสะดวกที่จะส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังนั้นไปฟ้องและดำเนินคดีในศาลที่ความผิดได้เกิดขึ้นในเขตศาลนั้น เมื่อพนักงานอัยการจะยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังดังกล่าวต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ควบคุมตัวอยู่ โดยมีหนังสือแจ้งไปยังเรือนจำ ก็ขอให้เรือนจำจัดส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังนั้นไปเพื่อฟ้องศาล ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้ว เพื่อประสานความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรมให้การดำเนินคดีได้เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว กรมราชทัณฑ์ไม่ขัดข้องในหลักการดังกล่าว ทั้งนี้ ได้แจ้งให้เรือนและทัณฑสถานทุกแห่งได้ทราบและปฏิบัติต่อไปแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สนิท รุจนรงค์

(นายสนิท รุจนรงค์)

อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ภาคผนวก ก
หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท ๑๐๐๕/ว ๑๐๕
ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๕

(สำเนา)

ที่ มท ๑๐๐๕/ว ๑๐๕

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท. ๑๐๒๐๐

๒ กันยายน ๒๕๒๕

เรื่อง การส่งตัวผู้ที่ถูกคุมขังไปฟ้องศาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการและผู้ปกครองทัณฑสถาน
สถานกักกัน สถานกักขัง และศูนย์อบรมพิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๑/๖๓๗๔ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๕

๒. สำเนาหนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท ๑๐๐๕/๓๕๖ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๕

ด้วยกรมอัยการได้ติดต่อขอทำความตกลงในหลักการกับกรมราชทัณฑ์ กรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังซึ่งถูกคุมขังที่เรือนจำตามคำพิพากษาของศาลอื่น หรือตามหมายขังของศาลในคดีอื่น เมื่อถูกจับกุมสอบสวนเพราะกระทำผิดในคดีอื่นระหว่างการต้องโทษคุมขังอยู่ในเรือนจำ และในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังที่กระทำผิดในเขตอำนาจศาลหนึ่ง แต่ถูกคุมขังในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น และไม่เป็นการสะดวกที่จะส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังนั้นไปฟ้องและดำเนินคดีในศาลที่ความผิดได้เกิดขึ้นในเขตศาลนั้นได้ เมื่อพนักงานอัยการจะยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังดังกล่าวต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ควบคุมตัวอยู่ โดยมีหนังสือแจ้งไปยังเรือนจำ ขอให้เรือนจำจัดส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังนั้นไปเพื่อฟ้องศาล ตามรายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกรมอัยการที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้ว เห็นว่า การประสานงานให้ความร่วมมือต่อกันตามนัยดังกล่าว จะทำให้เกิดผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น หากมีกรณีที่พนักงานอัยการไม่อาจร้องขอต่อศาล ให้เบิกตัวผู้ต้องขังส่งฟ้องในคดีอื่นได้ และพนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งให้เรือนจำหรือทัณฑสถานใด นำตัวผู้ต้องขังเพื่อส่งฟ้องศาลแล้ว ขอให้เรือนจำและทัณฑสถานให้ความร่วมมือจัดส่งตัวผู้ต้องขังนั้นไปส่งฟ้องศาล ทั้งนี้ ให้ระมัดระวังในการควบคุมอย่าให้เกิดความเสียหายขึ้นได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สนิท รุจณรงค์
(นายสนิท รุจณรงค์)
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ภาคผนวก ฎ
หนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๘๕
ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕

ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๘๕

กรมอัยการ

ถนนหน้าห้วยเพย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๕

เรื่อง การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาและผู้ที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำตามคำพิพากษาของศาลอื่น

เรียน รองอธิบดี อัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษประจำเขต อัยการฎีกา อัยการอุทธรณ์

อัยการจังหวัด เลขาธิการ ก.อ. เลขาธิการกรม และผู้อำนวยการ สศช.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท ๑๐๐๕/๑๕๕๖ และที่ มท ๑๐๐๕/ว ๑๐๕

ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๕ รวม ๒ ฉบับ

๒. สำเนาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คดีหมายเลขดำที่ ๕๒๔๒/๒๕๒๕

หมายเลขแดงที่ ๓๐๗๒/๒๕๒๕ ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรี โจทก์

นักโทษชายวิโรจน์หรือสาโรจน์ แซ่หลิมหรือแซ่ลิ้ม หรือจิตวารี กับพวก

รวม ๓๐๕ คน จำเลย เรื่องความผิดต่อเจ้าพนักงาน ความผิดเกี่ยวกับความ

สงบสุขของประชาชน และความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตราย

ต่อประชาชน ๑ ชุด

ด้วยกรมอัยการได้รับรายงานจากสำนักงานอัยการเขตเกี่ยวกับปัญหาข้อขัดข้องในเรื่องการส่งตัวผู้ต้องหาและผู้ที่ถูกคุมขังในคดีอาญาไปฟ้องศาล ดังนี้

๑. สำนักงานอัยการเขต ๑ รายงานว่า พนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรี ได้ฟ้องผู้ที่ถูกคุมขังซึ่งเป็นนักโทษที่ก่อการจลาจลในเรือนจำกลางบางขวาง จำนวน ๓๐๒ คน ซึ่งถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางบางขวางและเรือนจำจังหวัดนนทบุรี ตามคำพิพากษาของศาลอื่น และตามหมายของศาลจังหวัดนนทบุรี (คดีอื่น) โดยฟ้องขอให้เบิกตัวผู้ถูกคุมขังจากเรือนจำทั้งสองแห่งมาพิจารณา ศาลจังหวัดนนทบุรี ไม่ประทับฟ้อง อ้างว่า พนักงานอัยการไม่ส่งตัวผู้ต้องหาไปศาลพร้อมฟ้อง พนักงานอัยการได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลจังหวัดนนทบุรี

๒. สำนักงานอัยการเขต ๒ แจ้งว่า พนักงานอัยการจังหวัดชลบุรีได้รับสำนวนการสอบสวนคดี เรื่องปล้นทรัพย์สำนวนหนึ่ง มีผู้ต้องหา รวม ๖ คน ปรากฏว่า ผู้ต้องหาที่ ๑ และที่ ๒ ต้องโทษจำคุกอยู่ที่เรือนจำกลางบางขวาง ตามคำพิพากษาของศาลอาญารัตนบุรี พนักงานสอบสวนจะส่งตัวผู้ต้องหาที่ ๑ และที่ ๒ มาให้ดำเนินคดีภายหลัง ต่อมาพนักงานสอบสวน แจ้งว่า เรือนจำกลางบางขวางไม่อาจโอนตัวผู้ต้องหาที่ ๑ และที่ ๒ มาจำคุกที่เรือนจำกลางชลบุรีได้ เนื่องจากกรมราชทัณฑ์

ไม่อนุญาต โดยอ้างว่าไม่เหมาะสมและปลอดภัยอย่างยิ่งที่จะย้ายนักโทษทั้ง ๒ ซึ่งต้องโทษจำคุกถึงตลอดชีวิตไปดำเนินคดีที่เรือนจำกลางชลบุรี เพราะสภาพเรือนจำไม่มั่นคงแข็งแรง อาจเป็นช่องทางให้ผู้ที่ถูกส่งตัวมาดำเนินคดีหลบหนีได้ง่าย ขอให้โอนคดีไปพิจารณาที่ศาลจังหวัดนนทบุรี พนักงานอัยการจังหวัดชลบุรีจึงไม่อาจดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งสองนั้นได้

สำนักงานอัยการเขตจึงหารือไปเพื่อขอให้กรมอัยการพิจารณาหาทางแก้ไข กรมอัยการเห็นว่า ข้อขัดข้องดังกล่าวเกิดขึ้นได้เป็นประจำ หากจะดำเนินการแก้ไขข้อขัดข้องเป็นเรื่องๆ ไปจะเกิดความล่าช้า โดยผู้ต้องขังที่กระทำความผิดอาจพ้นโทษเสียก่อน ยกแก่การจับกุมตัวมาฟ้องภายหลัง หรือคดีอาจขาดอายุความการฟ้องคดี กรมอัยการจึงขอทำความตกลงในหลักการกับกรมราชทัณฑ์เพื่อประสานงานกันดังต่อไปนี้

๑. กรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังที่เรือนจำตามคำพิพากษาของศาลอื่น หรือตามหมายขังของศาลในคดีอื่น หากผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังดังกล่าวได้ถูกจับกุมสอบสวน โดยกล่าวหาว่ากระทำความผิดในคดีอื่นใดขึ้นอีกในระหว่างที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำดังกล่าว และพนักงานอัยการจะยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังในคดีอื่นดังกล่าวต่อศาล เมื่อพนักงานอัยการมีหนังสือแจ้ง ขอให้เรือนจำร่วมมือโดยส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังไปเพื่อฟ้องศาล

๒. กรณีผู้ต้องหาได้กระทำความผิดในเขตอำนาจศาลหนึ่ง แต่ผู้ต้องหาดังกล่าวได้ถูกคุมขังในคดีอื่นอยู่ที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น และไม่เป็นการสะดวกที่จะส่งตัวผู้ต้องหาไปฟ้องและดำเนินคดีในศาลที่ความผิดได้เกิดขึ้น เมื่อพนักงานอัยการจะยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังดังกล่าวต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ควบคุมตัวอยู่ และพนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งไปยังเรือนจำ ก็ให้เรือนจำจัดส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังไปเพื่อฟ้องศาลต่อไป

กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือตอบไม่ขัดข้องในหลักการดังกล่าว และได้แจ้งให้เรือนจำและทัณฑสถานทุกแห่งได้ทราบและถือปฏิบัติ ดังปรากฏรายละเอียดตามหนังสือที่ส่งมาด้วย ข้อ ๑

อนึ่ง สำหรับคดีที่พนักงานอัยการอุทธรณ์จังหวัดนนทบุรีได้อุทธรณ์คำสั่งของศาลจังหวัดนนทบุรีนั้น ต่อมาศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ประทับฟ้องโจทก์ปรากฏตามสำเนาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ส่งมาด้วย ข้อ ๒

อัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า การฟ้องคดีเช่นนี้อาจเกิดขึ้นได้ในศาลอื่นๆ เพื่อให้เกิดผลดีและความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินคดี กรมอัยการจึงแจ้งแนวทางปฏิบัติสำหรับการฟ้องคดีประเภทดังกล่าวไว้ดังนี้

๑. ให้พนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขัง โดยวิธีขอให้ศาลเบิกตัวตามแนวคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ ก่อนยื่นฟ้องให้พนักงานอัยการประสานงานกับศาลเพื่อให้ทราบคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่าศาลมีอำนาจเบิกตัวผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังได้

๒. ในกรณีที่ศาลไม่ยอมเบิกตัว ก็ให้ฟ้องโดยวิธีการฟ้องส่งตัว ทั้งนี้ โดยให้ทำหนังสือแจ้งเรือนจำหรือทัณฑสถานที่คุณังผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังให้ส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังไปเพื่อฟ้องศาลตามหลักการที่ได้ตกลงกับกรมราชทัณฑ์ดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและให้ถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ ทิมสุวรรณ

(นายสุจินต์ ทิมสุวรรณ)

อธิบดีกรมอัยการ

ภาคผนวก ฐ

หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส (สฟปผ.)0018/ว 145

ลงวันที่ 30 กันยายน 2541

ที่ อส (สฬปผ.)0018/ว 145

สำนักงานอัยการสูงสุด

ถนนหน้าหีบเพย กรุงเทพฯ 10200

30 กันยายน 2541

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน

เรียน รองอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการฝ่าย อธิบดีอัยการเขต อัยการพิเศษฝ่าย เลขานุการอัยการสูงสุด
อัยการจังหวัด และผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายอาญา

- อ้างอิง 1. หนังสือกรมอัยการ ที่ มท 1203/ว 85 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2529
2. หนังสือกรมอัยการ ที่ มท 120/ว 28 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2533

ด้วยในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่นเกิดปัญหาในทางปฏิบัติกับพนักงานอัยการตลอดมา ซึ่งกรมอัยการเคยมีหนังสือเวียนที่อ้างถึง 1. ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งขอให้เรือนจำส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังไปเพื่อฟ้องศาล แต่ทางปฏิบัติกรมราชทัณฑ์ไม่สามารถส่งตัวได้ เพราะติดขัดเรื่องงบประมาณและปัญหาความปลอดภัยในการย้ายตัวผู้ต้องขัง ต่อมากรมอัยการได้มีหนังสือเวียนที่อ้างถึง 2. กำหนดว่าในกรณีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำบางขวางหรือเรือนจำอื่นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้พนักงานอัยการแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดในเขต ส่งสำนวนการสอบสวนไปกรมอัยการ เพื่อยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังต่อศาลอาญา หากผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำอื่นนอกจากนี้ ให้พนักงานอัยการแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดในเขต ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังอยู่เพื่อยื่นฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22(1) ทางปฏิบัติพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องตามระเบียบนี้ แต่ศาลอาญาใช้ดุลพินิจไม่ประทับรับฟ้องโดยให้ไปยื่นฟ้องยังศาลที่ความผิดเกิดในเขต โดยอ้างว่า ถ้าฟ้องยังศาลที่ความผิดเกิดในเขต จะเป็นการสะดวกยิ่งกว่ายื่นฟ้องที่ศาลอาญา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14/2537)

ดังนั้น แม้จะได้วางหลักเกณฑ์ในการดำเนินคดีประเภทนี้ไว้ แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินคดีได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 47 กำหนดให้เรือนจำหรือทัณฑสถานเป็นภูมิลำเนาของผู้ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้เฉพาะกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ส่วนกรณี

ที่ผู้ต้องหาที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำในเขตอำนาจของศาลอื่นที่คดียังไม่ถึงที่สุด ก็ยังเป็นปัญหาว่าจะดำเนินคดีที่ศาลใด เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 47 มิได้บัญญัติไว้

สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากพนักงานอัยการยอมรับสำนวนการสอบสวนโดยไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 และมาตรา 142 จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการรับสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 และมาตรา 142 วรรคสาม โดยให้ยกเลิกหนังสือเวียนที่อ้างอิงทั้งสองฉบับ และชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการรับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน โดยให้ถือปฏิบัติเสียใหม่ ดังนี้

สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ตามมาตรา 141 หมายถึงสำนวนที่ยังเรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ไม่มีผู้ต้องหาปรากฏต่อพนักงานสอบสวน ดังนั้น คดีประเภทนี้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจึงเพียงทำความเห็นควรส่งฟ้องหรือควรส่งไม่ฟ้องไปพร้อมสำนวนให้พนักงานอัยการ เช่นนี้พนักงานอัยการรับสำนวนได้

แต่สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังหรือปล่อยตัวชั่วคราวหรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ตามมาตรา 142 หมายถึง สำนวนที่มีตัวผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุม ขังหรือปล่อยตัวชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวนสามารถได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ดังนั้น เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรส่งฟ้อง สำนวนดังกล่าวนี้ย่อมต้องมีผู้ต้องหาปรากฏต่อพนักงานสอบสวนและได้ทำการสอบสวนผู้ต้องหาแล้ว กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะส่งสำนวนได้ก็ต่อเมื่อส่งตัวผู้ต้องหามาด้วยหรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ แม้ต่อมาพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้ โดยผู้ต้องหาหลบหนีประกันหรือไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องได้ เช่น ถูกคุมขังอยู่ในอำนาจศาลอื่น ก็ไม่ทำให้สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา 142 เปลี่ยนไปเป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา 141 ตามที่เข้าใจกัน

กรณีสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด และพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรคสาม แล้ว พนักงานอัยการจะรับสำนวนได้ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้ต้องหามาพร้อมสำนวน ไม่ว่าผู้ต้องหาซึ่งได้รับการปล่อยชั่วคราวจะถูกสอบสวนเกินกำหนดเวลาสามเดือนหรือหกเดือน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 113 วรรคแรก แล้วก็ตาม
2. หากผู้ต้องหาถูกขังอยู่ต้องเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการรับสำนวนไว้จะยื่นฟ้องได้

3. ส่วนคนที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตในอำนาจศาลอื่นนั้น มีข้อพิจารณาเป็น 3 กรณี คือ

3.1 ในคดีอื่นในเรือนจำซึ่งอยู่ในอำนาจศาลอื่นที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกนั้น ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 47 บัญญัติให้เรือนจำหรือทัณฑสถาน เป็นภูมิลำเนาของผู้ที่ถูกจำคุก ทำให้ศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ผู้ถูกจำคุกต้องโทษอยู่มีอำนาจชำระคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22 (1) ซึ่งทำให้พนักงานอัยการประจำศาลนั้นฟ้องคดีได้ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ จึงสามารถส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการประจำศาลนั้นเพื่อฟ้องคดีได้ แม้ว่าจะอยู่คนละเขตท้องที่หรือคนละจังหวัดก็ตาม

3.2 ในคดีอื่นในเรือนจำซึ่งอยู่ในอำนาจศาลอื่นที่คดียังไม่ถึงที่สุด ถ้าพนักงานสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องได้ หรือนำผู้ต้องหามาส่งพร้อมสำนวนได้ พนักงานอัยการก็รับสำนวนไม่ได้เพราะขัดกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรคสาม จนกว่าผู้ต้องหาถูกโอนตัวหรือนำตัวมาได้

3.3 กรณีผู้ต้องหาหลายคนกระทำความผิดร่วมกัน เป็นคดีเกี่ยวพันกันและผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอื่น กับผู้ต้องหาบางคนถูกคุมขังในคดีอื่นในอำนาจศาลอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด การรับสำนวนของพนักงานอัยการก็ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น เพียงแต่ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแยกสำนวนทำความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดส่งไปยังพนักงานอัยการที่สามารถดำเนินคดีได้ ส่วนผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด และไม่ได้ถูกคุมขังในเขตอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ หากพนักงานสอบสวนทำความเห็นควรส่งฟ้องแล้วส่งสำนวนมายังพนักงานอัยการ กรณีนี้พนักงานอัยการจะรับสำนวนไว้พิจารณาไม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

ดิเรก สุนทรเกตุ

(นายดิเรก สุนทรเกตุ)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

ภาคผนวก ท

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา

ของสำนักงานอัยการ พ.ศ. 2547

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ
พ.ศ. 2547

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบและหลักปฏิบัติราชการในการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการเสียใหม่ให้เหมาะสมกับบทบาทและภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุดในการอำนวยความยุติธรรม การรักษาผลประโยชน์ของรัฐและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498 อัยการสูงสุดจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 (ชื่อระเบียบ)

ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547

ข้อ 2 (วันใช้บังคับ)

ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2547...

ฯลฯ

หมวดที่ 1

ข้อความเบื้องต้น

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 5 (ภารกิจและบทบาทของพนักงานอัยการ)

พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรม การรักษาผลประโยชน์ของรัฐ และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยจะต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว เท่เทียมกันและเป็นธรรม กับทั้งต้องกระทำให้เป็นที่ยอมรับศรัทธาแก่ประชาชน

พนักงานอัยการเป็นทนายแผ่นดิน และเป็นตัวแทนของแผ่นดินในการตรวจสอบและค้นหาความจริงในคดีอาญา การควบคุมการดำเนินคดีอาญาของรัฐเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาและจำเลย ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นด้วย ส่วนบุคคล

ซึ่งเป็นผู้เสียหายและพยาน พนักงานอัยการพึงให้ความคุ้มครองและการปฏิบัติที่เหมาะสมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ข้อ 6 (หลักการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ)

พนักงานอัยการมีอิสระในการดำเนินคดีอาญาภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบและคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด

การมอบหมายให้ดำเนินคดี การควบคุมและการตรวจสอบ รวมทั้งการเปลี่ยนตัวผู้ดำเนินคดี เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาอาจกำหนดการแบ่งภาระหน้าที่ และหรือมอบหมายงานให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชาคนใดคนหนึ่งปฏิบัติงาน หรือช่วยกลั่นกรองงานเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะเรื่องก็ได้

ผู้บังคับบัญชาอาจเรียกสำนวนคดีใดคดีหนึ่งที่อยู่ในเขตอำนาจมาตรวจสอบพิจารณา และหรือดำเนินคดีเสียเอง หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดดำเนินคดีแทนก็ได้ และในกรณีที่เห็นควรกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม ให้เสนอตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีเพื่อพิจารณา คำสั่ง เว้นแต่ความเห็นหรือคำสั่งเดิมนั้นเป็นของอธิบดี ให้เสนออัยการสูงสุดหรือรองอัยการสูงสุด ผู้ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ 7 (การอุดช่องว่างของระเบียบและการหารือ)

ในกรณีที่ระเบียบนี้ไม่ได้กล่าวถึงไว้ ให้พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจพิจารณาปฏิบัติไปตามที่เห็นสมควร โดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

หากจำเป็นจะต้องหารือในปัญหาหรือข้อขัดข้องอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้หารือไปยังอัยการสูงสุด โดยเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

ข้อ 8 (หน้าที่เร่งรัดคดี)

พนักงานอัยการต้องดำเนินคดีทุกคดีให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว โดยเฉพาะคดีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขังอยู่ให้ดำเนินคดีโดยเร็วเป็นพิเศษ...

ฯลฯ

ส่วนที่ 3

แนวทางปฏิบัติในการรับสำนวนการสอบสวน

จากพนักงานสอบสวน

ข้อ 13 (การรับสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้)

สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 นั้น หมายถึงสำนวนที่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้และไม่มีตัว

ผู้ต้องหาปรากฏต่อพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้องแล้ว ให้พนักงานอัยการรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาได้ โดยพนักงานสอบสวนไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมสำนวน

ข้อ 14 (การรับสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้ที่ถูกควบคุมหรือขังอยู่หรือปล่อยตัวชั่วคราวหรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก)

สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด และผู้ที่ถูกควบคุมหรือขังอยู่หรือปล่อยตัวชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 หมายถึง สำนวนที่มีตัวผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุม ขัง หรือปล่อยตัวชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนสามารถได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก

สำนวนดังกล่าวในวรรคก่อน หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ย่อมต้องมีตัวผู้ต้องหาปรากฏต่อพนักงานสอบสวนและได้ทำการสอบสวนผู้ต้องหาแล้ว พนักงานอัยการจะรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหามาพร้อมสำนวน หรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ ถ้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้ โดยผู้ต้องหาหลบหนีประกันหรือไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ กรณีเช่นนี้ไม่ทำให้สำนวนดังกล่าวเปลี่ยนเป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 พนักงานอัยการจะรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาไม่ได้

พนักงานอัยการจะรับสำนวนการสอบสวนดังกล่าวไว้ในวรรคหนึ่ง ซึ่งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้องไว้พิจารณาได้ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้ต้องหามาพร้อมสำนวน แม้ว่าผู้ต้องหาซึ่งได้รับการปล่อยชั่วคราวจะถูกสอบสวนเกินกำหนดเวลาสามเดือนหรือหกเดือน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 113 วรรคแรก แล้วก็ตาม

(2) หากผู้ต้องหาขังอยู่ต้องเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการรับสำนวนไว้จะยื่นฟ้องได้

(3) ถ้าผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นนั้นให้นำความในข้อ 99 มาใช้บังคับ

ส่วนที่ 4

การควบคุมตรวจสอบทั่วไปและการปฏิบัติต่อสำนวน

ข้อ 15 (การควบคุมการดำเนินคดีสำคัญ)

ในคดีอาญาที่มีความสำคัญ เช่น โดยฐานความผิด โดยฐานะของผู้ต้องหา จำเลยหรือผู้เสียหายหรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาเข้าร่วมดำเนินคดีหรือควบคุมการดำเนินคดีโดยใกล้ชิด และให้รายงานผลการดำเนินคดีดังกล่าวให้สำนักงานอัยการสูงสุดทราบเป็นกรณีพิเศษโดยผ่านอธิบดี

เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าวในวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับรายงานให้อธิบดีทราบ และเมื่ออธิบดีทราบแล้ว ไม่ว่าจะโดยการรายงานดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม หากเห็นสมควรจะเข้าดำเนินคดีหรือร่วมดำเนินคดีก็ได้ แล้วให้รายงานสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อทราบ

ข้อ 16 (การรายงานสวนค่าง)

สำนวนคดีอาญาดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นสำนวนที่ค้างระหว่างการจัดการ คือ

- (1) สำนวนที่ยังมิได้สั่ง
- (2) สำนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวนเพิ่มเติม หรือให้ส่งพยานมาเพื่อซักถาม
- (3) สำนวนปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาซึ่งมีคำสั่งฟ้องและรอส่งตัวมาฟ้องหรือถ้าผู้ต้องหาหลบหนีและยังมิได้จัดการให้ได้ตัวมา
- (4) สำนวนที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณี รวมตลอดถึงสำนวนที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นแย้งให้ฟ้อง และอยู่ระหว่างการพิจารณาของอัยการสูงสุดด้วย
- (5) สำนวนที่อยู่ระหว่างขออนุญาตฟ้อง

สำนวนปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา ซึ่งพนักงานอัยการสั่งฟ้องผู้ต้องหาและแจ้งให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหามาส่งเพื่อยื่นฟ้องนั้น มิให้ถือเป็นสำนวนค้าง

หัวหน้าพนักงานอัยการต้องส่งรายงานสำนวนค้างประจำเดือน ตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด โดยผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดภายในวันทำการที่ห้าของเดือนถัดไป...

ฯลฯ

หมวดที่ 2

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและเสรีภาพของประชาชน

ส่วนที่ 1

การปล่อยชั่วคราว

ข้อ 32 (หลักในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล)

การกระทำของรัฐที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐ จะกระทำได้อต่อเมื่อกรณีมีความจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เท่านั้น เหตุนี้การคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามปกติจึงต้องพิจารณาว่าเป็นกรณีที่นาเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือไม่ด้วย ฉะนั้น หากกรณีคดีมีหลักฐานตามสมควรว่า การกระทำของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นความผิดร้ายแรง หรือเป็นที่นาเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือกรณีคดีมีหลักฐานตามสมควรว่า การกระทำของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นความผิด และมีเหตุอื่นที่จำเป็นและสมควรก็จะเป็นกรณีที่ตองนาเหตุดังกล่าวมาพิจารณาว่าจำเป็นตองคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อดำเนินคดีต่อไปด้วยหรือไม่เช่นกัน

ในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา พนักงานอัยการตองพิจารณาถึงความจำเป็นในการที่จะเอาตัวบุคคลนั้นไว้ในอำนาจรัฐ ตามนัยดังกล่าวมาแล้วในวรรคหนึ่ง โดยพิจารณาซึ่งนาหนักระหว่างประโยชน์ของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยกับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งขัดแย้งกัน หากเห็นว่าสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะถูกระทบเกินความจำเป็นหรือเกินสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเห็นว่าไม่มีพฤติการณ์ที่นาเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไม่มีเหตุอื่นที่จำเป็นและสมควรแล้ว พนักงานอัยการตองปล่อยตัวบุคคลหรืออนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามคำร้องขอเสมอ

ข้อ 33 (การพิจารณาและตั้งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว)

ในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา พนักงานอัยการตองพิจารณาโดยไม่ชักช้าหัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ตั้งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยจะต้องบันทึกเหตุผลในการสั่งไว้ให้ชัดเจน ในกรณีสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว พนักงานอัยการตองแจ้งผลการพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอปล่อยชั่วคราวทราบโดยเร็วความผิดลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือความผิดอื่นที่กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจควบคุมผู้ต้องหา พนักงานอัยการจะตั้งควบคุมผู้ต้องหาไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับทราบวันและเวลานัดเพื่อมาพบพนักงานอัยการตามกำหนด หากไม่ลงลายมือชื่อให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี ขึ้นไป พนักงานอัยการพึงตระหนักว่า กฎหมายมิได้บัญญัติให้ตองมีหลักประกันด้วยเสมอไป

ในการปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน ตองทำสัญญาประกันตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด ในการกำหนดจำนวนเงินในสัญญาประกันหรือเรียกหลักประกัน พนักงานอัยการ

จะกำหนดจำนวนเงินหรือเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้หลักทรัพย์ตามมาตรา 114 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมายความว่าหลักทรัพย์ทุกชนิด เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง พันธบัตร สลากออมสิน ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและผู้จ่ายได้รับรองตลอดไป ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตัว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรอง หนังสือรับรองของธนาคารหรือหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยที่รับรองว่าจะชำระเงินตามจำนวนที่ระบุในสัญญาประกันแทนผู้ประกันในกรณีผิดสัญญาประกัน เป็นต้นการฝาก การจ่าย การถอนหรือคืนเงินสด ซึ่งเป็นหลักประกันให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการนั้น ส่วนหนังสือสำคัญอย่างอื่น เอกสารสิทธิตามกฎหมาย ที่ดิน หรือเอกสารหลักทรัพย์อื่น ให้เก็บรักษาไว้ในตู้निรภัย หากไม่มีตู้นิรภัยให้เก็บรักษาไว้ในสถานที่เห็นสมควร

ข้อ 34 (การประกันด้วยบุคคลโดยไม่มีหลักประกัน)

การพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกัน ให้พิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้ร้องจากอาชีพ สถานภาพ ชื่อเสียงทางสังคมหรือคุณสมบัติอื่น ๆ ของผู้ร้อง ผู้ต้องหาสิทธิร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันได้ด้วย

ข้อ 35 (กรณีหน่วยงานของรัฐขอปล่อยชั่วคราว)

ในกรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ หากหน่วยงานของรัฐหรือผู้รับมอบอำนาจ ร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวด้วยบุคคล แทนการนำเงินสดหรือหลักทรัพย์มาวางประกัน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาให้ความร่วมมือ

ข้อ 36 (การใช้หลักประกันเดิมในการปล่อยชั่วคราว)

ในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานคร หากมีการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน โดยมีการวางเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นประกันต่อพนักงานสอบสวนและยังมิได้รับหลักประกันคืนแล้วต่อมาผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อพนักงานอัยการ โดยขอให้ถือเอาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นหลักประกัน เมื่อเห็นเป็นการสมควร หัวหน้าพนักงานอัยการอาจสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยถือว่าทรัพย์สินนั้นเป็นหลักประกันในชั้นพนักงานอัยการได้ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการจัดการให้ได้หลักประกันดังกล่าวมาโดยเร็ว

ข้อ 37 (การปล่อยชั่วคราวชั้นศาล)

ในกรณีที่ศาลสอบถามพนักงานอัยการว่าจะคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่ประการใด ให้พนักงานอัยการพิจารณาแถลงตามหลักการในข้อ 32 หากเห็นเป็นการสมควร พนักงานอัยการจะบรรยายในคำฟ้องว่า จะคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราวจำเลย

หรือไม่ โดยพิจารณาข้อเท็จจริงตามหลักการในข้อ 32 ก็ได้ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกฟ้องในความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี ให้พนักงานอัยการบรรยายในคำฟ้องด้วยว่าจะคัดค้านการขอลปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างพิจารณาหรือไม่ประการใด ในกรณีที่คัดค้านให้ระบุเหตุแห่งการคัดค้านไว้ด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงผลเสียหายแก่รูปคดี การคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กหรือเยาวชนที่ถูกฟ้องด้วยเสมอ

ข้อ 38 (การอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว)

การอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวของหัวหน้าพนักงานอัยการให้อุทธรณ์ไปยังอธิบดีการขึ้นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว จะยื่นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ หรือยื่นโดยตรงต่ออธิบดีก็ได้ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับส่งคำอุทธรณ์ที่ได้รับไปยังอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่งโดยเร็ว และให้นำความในข้อ 33 วรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

ข้อ 39 (การพิจารณาสำนวนคดีอาญาที่มีการปล่อยชั่วคราวครบกำหนด 6 เดือน)

สำนวนคดีอาญาที่มีการปล่อยชั่วคราวโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการโดยมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน หากสำนวนคดีดังกล่าวใกล้ครบกำหนด 6 เดือน ให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลขอให้ขังผู้ต้องหาต่อไปตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เฉพาะแต่ในกรณีที่คดีมีหลักฐานตามสมควรว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดอาญาร้ายแรง หรือมีหลักฐานตามสมควรว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นตามนัยมาตรา 66 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 237 เท่านั้น แต่ถ้าพนักงานอัยการจะไม่ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ขังผู้ต้องหา ก็ให้ขอความเห็นชอบจากอธิบดี

ข้อ 40 (การพิจารณากรณีพิศัญญาประกัน)

ในกรณีพิศัญญาประกัน ถ้าเห็นสมควรหัวหน้าพนักงานอัยการจะลดหรือลดค่าปรับก็ได้ แล้วรายงานตามลำดับชั้นถึงอธิบดีการลดค่าปรับดังกล่าวในวรรคก่อน ควรปรับไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนตามสัญญาบวกด้วยค่าใช้จ่ายในกรณีที่อาจมีการดำเนินคดี

ส่วนที่ 2

การดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ข้อ 41 (หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)

อนุสนธิหลักการในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามนัยข้อ 32 พนักงานอัยการ มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

เมื่อความปรากฏต่อพนักงานอัยการเองหรือจากการร้องขอว่าบุคคลใดถูกเอาตัวไว้ในอำนาจโดยมิชอบ หรือโดยผู้นั้น ไม่จำต้องยอม พนักงานอัยการต้องรีบดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ข้อ 42 (วิธีปฏิบัติเบื้องต้น)

เมื่อมีกรณีที่จะต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามข้อ 41 กล่าวคือ เมื่อปรากฏว่าไม่จำเป็นต้องขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ระหว่างสอบสวนตามนัยมาตรา 72 (2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือบุคคลใดต้องถูกควบคุม ขัง หรือจำคุกโดยผิดกฎหมาย หรือถูกจำคุกผิดจากคำพิพากษาของศาล หรือบุคคลใดถูกควบคุม หรือขังโดยบุคคลอื่นโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายตามนัยมาตรา 90 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ไม่ว่ากรณีจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังจากที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนหรือได้มีการสอบสวนเรื่องนั้นหรือไม่ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการสั่งจ่ายเรื่องให้พนักงานอัยการ คนใดคนหนึ่งดำเนินการโดยไม่ชักช้า และจัดลงสารบบคดีเป็นคดีประเภทคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ข้อ 43 (การตรวจสอบข้อเท็จจริง)

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพต่อไป ให้พนักงานอัยการดำเนินการตรวจสอบโดย

- (1) แจ้งให้บุคคลที่เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องมาพบพนักงานอัยการแล้วสอบปากคำไว้
- (2) ถ้าจำเป็นให้ออกหมายเรียกบุคคลที่เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำต่อพนักงานอัยการ ตามความในมาตรา 13 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498

- (3) ดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควร

การบันทึกคำให้การหรือบันทึกอื่นใดตามความในข้อนี้ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 12 และมาตรา 13 โดยอนุโลม

บุคคลผู้ถูกคุมขังหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขัง มีสิทธิยื่นคำร้องขอตามหมวดนี้

ข้อ 44 (อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและสั่งสำนวน)

เมื่อพนักงานอัยการได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจนสิ้นกระเสาะความแล้ว ให้พิจารณาทำความเข้าใจความเห็นหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อสั่งยื่นคำร้องหรือสั่งยุติเรื่องแล้วแต่กรณี

ข้อ 45 (การดำเนินการตามมาตรา 72(2))

เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นกรณีจะต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา 72(2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะไม่มีความจำเป็นต้องขังบุคคลไว้ระหว่างสอบสวน ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายปล่อยผู้ต้องหาไปทันที

กรณีที่ไม่มี ความจำเป็นต้องขังบุคคลไว้ระหว่างสอบสวน เช่น ไม่มีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนีและจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน อีกทั้งไม่มีพฤติการณ์ว่าจะก่ออันตรายโดยไปกระทำความผิดซ้ำ

ข้อ 46 (การดำเนินการคุ้มครองบุคคลผู้ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย)

เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นกรณีจะต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา 90 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 240 เพราะบุคคลต้องถูกคุมขังโดยผิดกฎหมาย หรือถูกจำคุกผิดจากคำพิพากษา หรือบุคคลถูกคุมขังโดยบุคคลอื่นโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อย...

ฯลฯ

หมวดที่ 4

การฟ้องและการดำเนินคดีชั้นศาล

ส่วนที่ 2

การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นที่เรือนจำ

ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น

ข้อ 99 (สำนวนที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น)

สำนวนการสอบสวนที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่น ที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น หากคดีอื่นนั้นศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ให้พนักงานอัยการประจำศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ผู้ต้องหาต้องโทษจำคุกอยู่นั้น เป็นผู้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป แต่ถ้าศาลในคดีอื่นนั้นยังมิได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด พนักงานอัยการจะรับสำนวนการสอบสวนไว้ไม่ได้ จนกว่าพนักงานสอบสวนจะดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในเขตอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องคดีได้ หรือนำผู้ต้องหาส่งพร้อมสำนวนการสอบสวน

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดร่วมกัน และผู้ต้องหาบางคนต้องโทษจำคุกถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอื่น กับผู้ต้องหาบางคนถูกคุมขังในคดีอื่นในเขตอำนาจศาลอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด พนักงานอัยการจะต้องให้พนักงานสอบสวนแยกสำนวนการสอบสวนของผู้ต้องหาที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด และผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นซึ่ง

คดียังไม่ถึงที่สุด ส่งไปยังพนักงานอัยการที่มีอำนาจดำเนินคดี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวใน
วรรคก่อน แล้วแต่กรณี...

ฯลฯ

ประกาศ ณ วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) เรวัด น้ำเฉลิม
(นายเรวัด น้ำเฉลิม)
อัยการสูงสุด

ภาคผนวก ฅ

คำสั่ง ศาลปกครองสูงสุด ที่ ๕๕๐/๒๕๕๐

คำสั่ง

(ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๒๑๗/๒๕๕๐

คำสั่งที่ ๕๕๐/๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๗ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง

{	นายกระต่าย ศรีวิเชียร ที่ ๑	ผู้ฟ้องคดี
	นายเวนิช ชุมแวงวาปี ที่ ๒	
	นายสิงห์ทอง แพงจักร ที่ ๓	
	พนักงานอัยการจังหวัดพัทธยา ที่ ๑	ผู้ถูกฟ้องคดี
	ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรตำบลแหลมฉบัง ที่ ๒	
	พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลแหลมฉบัง ที่ ๓	

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งในคดีหมายเลขคำที่ ๔๕/๒๕๕๐ หมายเลขแดงที่ ๗๖/๒๕๕๐ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองนครราชสีมา)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามฟ้องว่า เมื่อประมาณเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ถูกจับกุมและถูกควบคุมตัวที่สถานีตำรวจภูธรอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร ในความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์ ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามถูกควบคุมตัวอยู่นั้น ได้มีพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี มาทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีทั้งสาม ซึ่งในชั้นสอบสวนผู้ฟ้องคดีทั้งสามก็ให้การรับสารภาพในความผิดดังกล่าว แต่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลแหลมฉบังไม่ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงาน

อัยการจังหวัดพัทลุงเพื่อดำเนินการฟ้องต่อศาล ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามถูกอายัดตัวไว้และถูกคุมขังที่เรือนจำกลางนครราชสีมาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา ๕ ปี ๗ เดือน ต่อมาในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรตำบลแหลมฉบังและผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรีได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าคดีนี้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลแหลมฉบังได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามจึงได้มีหนังสือถึงสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงเพื่อขอให้ดำเนินคดีไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ แต่ก็ไม่ได้รับแจ้งว่า ได้ส่งฟ้องคดีนี้ต่อศาลยุติธรรมแล้วหรือไม่ ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามไม่ได้รับสิทธิในการพระราชทานอภัยโทษและเสียสิทธิที่ควรได้รับจากทางเรือนจำ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามปฏิบัติหน้าที่ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด
๒. ให้โอนคดีปล้นทรัพย์ที่อายัดตัวไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไปให้พนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมายื่นฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา หรือให้นำตัวผู้ฟ้องคดีไปฟ้องที่ศาลจังหวัดพัทลุง
๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งผลการดำเนินคดีตามกฎหมายให้ผู้ฟ้องคดีทราบภายในเวลาที่ศาลกำหนด

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามฟ้องว่า เมื่อประมาณเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้กระทำความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์ถูกจับกุมและถูกควบคุมตัวที่สถานีตำรวจภูธรอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร โดยพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลแหลมฉบังได้ทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีทั้งสามแล้ว และได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่จนถึงบัดนี้ยังมิได้รับทราบการส่งฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีทั้งสามต่อศาลยุติธรรม เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามไม่ได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาอภัยโทษหรือเสียสิทธิที่ควรจะได้รับจากทางเรือนจำ กรณีพิพาทคดีนี้จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการทางกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม มิใช่การใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครองที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งได้ ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ตามกฎหมาย แต่ละเลยเพิกเฉยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ผู้ฟ้องคดีมิได้ฟ้องเพื่อขอให้มีผลในทางอาญาของศาลยุติธรรมแต่อย่างใด เพียงแต่ต้องการให้ศาลปกครองมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า แม้ตามคำร้องอุทธรณ์คำสั่งผู้ฟ้องคดีที่ ๒ จะกล่าวอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการฟ้องผู้ฟ้องคดีทั้งสามเป็นคดีอาญาต่อศาลยุติธรรม จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร แต่การสอบสวนคดีอาญาเป็นขั้นตอนดำเนินการเพื่อนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญาที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะโดยตรง การที่พนักงานสอบสวนจะดำเนินการสอบสวนหรือพนักงานอัยการจะพิจารณาสั่งฟ้องหรือไม่อย่างใดหรือใช้เวลาดำเนินการเพียงใดนั้น ย่อมเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่จะใช้ดุลพินิจภายใต้หลักเกณฑ์ของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อันเป็นการใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลยุติธรรม คดีจึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษามาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความนั้นชอบแล้ว ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายคำริ วัฒนสิงห์

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายปรีชา ขวลิตร่าง

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวรพจน์ วิสรุตพิชญ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

วันที่อ่าน ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐

ศศิภัทร : ผู้พิมพ์

ภักพล : ผู้ตรวจ

ภาคผนวก ฅ

คำสั่ง ศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๑๘/๒๕๕๑

คำสั่ง

(ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๘๑๕/๒๕๕๐

คำสั่งที่ ๔๑๘/๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ระหว่าง

{	นายสมชาย กำหนดศรี	ผู้ฟ้องคดี
	ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลยานนาวา ที่ ๑	
	ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลบางเขน ที่ ๒	
	ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง ที่ ๓	
	ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี ที่ ๔	ผู้ถูกฟ้องคดี
	ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลลุมพินี ที่ ๕	

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๕๐/๒๕๕๐ หมายเลขแดงที่ ๓๐๖/๒๕๕๐ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองนครราชสีมา)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ผู้ฟ้องคดีถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลพญาไทจับกุมในข้อหาฆ่าผู้อื่นและได้มีการดำเนินคดีกับผู้ฟ้องคดีจนถึงที่สุดแล้ว เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๖๓๖๘/๒๕๓๘ โดยศาลพิพากษาจำคุกผู้ฟ้องคดีตลอดชีวิต ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้รับพระราชทานอภัยโทษปัจจุบันเหลือโทษจำคุก ๑ ปี ๘ เดือน ในระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำกลางคลองเปรม และเรือนจำกลางบางขวางในคดีดังกล่าวข้างต้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งห้าได้มีหนังสือขออภัยตัวผู้ฟ้องคดีต่อผู้บัญชาการเรือนจำดังกล่าว

ในคดีอื่น โดยคดีของสถานีตำรวจนครบาลบางเขน ซึ่งเป็นคดีเดียวกันกับคดีของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษจำคุกผู้ฟ้องคดี ๒ ปี และผู้ฟ้องคดีได้รับโทษและพ้นโทษแล้ว คดีของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวางศาลพิพากษาถึงที่สุดลงโทษจำคุกผู้ฟ้องคดี ๖ ปี และผู้ฟ้องคดีได้รับโทษและพ้นโทษแล้วเช่นกัน คดีของสถานีตำรวจนครบาลยานนาวา ศาลพิพากษาถึงที่สุดลงโทษจำคุกผู้ฟ้องคดี ๒๐ ปี และผู้ฟ้องคดีได้รับพระราชทานอภัยโทษ ๔ ครั้ง ปัจจุบันเหลือโทษจำคุก ๓ ปี ๘ เดือน ส่วนคดีของสถานีตำรวจนครบาลลุมพินี ศาลพิพากษาลงโทษถึงที่สุดจำคุกผู้ฟ้องคดี ๑๘ ปี ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือผ่านเรือนจำกลางบางขวางขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งห้าดำเนินการถอนหนังสือขออายัดตัวผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งห้ามิได้ชี้แจงหรือแจ้งถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด หลังจากนั้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ฟ้องคดีได้ขอย้ายมารับโทษต่อที่เรือนจำกลางนครราชสีมาและได้ขอให้ทางเรือนจำมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีทั้งห้าเพื่อขอทราบอายัดค้างรายผู้ฟ้องคดี ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มิได้มีหนังสือแจ้งถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด มีเพียงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ เท่านั้นที่ได้แจ้งถอนการอายัดตัวผู้ฟ้องคดีแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงขอถอนฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าได้ละเลยต่อหน้าที่ในการแจ้งถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องเสียสิทธิที่พึงมีพึงได้จากเรือนจำและบันทึกสุขภาพจิตของผู้ฟ้องคดี

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินการแจ้งถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อคดีนี้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นพนักงานสอบสวนใช้อำนาจตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับข้อ ๑๖๘ ของระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ในการอายัดตัวผู้ฟ้องคดีที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำต่อผู้บัญชาการเรือนจำเพื่อที่จะนำตัวผู้ฟ้องคดีมาดำเนินคดีอาญาในข้อกล่าวหาที่ผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดอาญา จึงเป็นการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดอำนาจไว้เป็นการเฉพาะ การที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าได้รับความเสียหายจากการที่พนักงานสอบสวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ขอถอนการอายัดตัวผู้ฟ้องคดีนั้น จึงเป็นคดีพิพาทอันสืบเนื่องมาจากการใช้อำนาจในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม คดีนี้จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ขณะที่ผู้ฟ้องคดีถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำ

กลางคลองเปรมและเรือนจำกลางบางขวาง ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งห้าได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้บัญชาการเรือนจำดังกล่าวขออายัดตัวผู้ฟ้องคดีไว้ดำเนินคดีอาญา ต่อมาคดีที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งห้าขออายัดตัวไว้ดำเนินคดีดังกล่าวศาลยุติธรรมได้มีคำพิพากษาลงโทษจำคุกผู้ฟ้องคดี และคดีถึงที่สุดแล้ว ดังนั้นอำนาจในการกระทำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีข้อ ๑๖๘ ก็ควรหมดไป ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีทั้งห้าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ขอให้ถอนการอายัดตัวผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ได้มีหนังสือแจ้งถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดีแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มิได้แจ้งถอนอายัดหรือชี้แจงให้ผู้ฟ้องคดีทราบแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิอันพึงมีพึงได้จากทางเรือนจำในการพักลงโทษหรือลงวันต้องโทษตามระเบียบการของเรือนจำ ตลอดจนถ้าหากผู้ฟ้องคดีได้รับการปล่อยตัวหลังพ้นโทษ ผู้ฟ้องคดีจะถูกทางเรือนจำแจ้งไปยังสถานีตำรวจท้องที่ที่เรือนจำตั้งอยู่ให้มารับตัวผู้ฟ้องคดีไปคุมขังต่อที่สถานีตำรวจเพื่อติดต่อยังผู้ถูกฟ้องคดีว่ายังต้องการตัวผู้ฟ้องคดีต่อไปอีกหรือไม่ประการใด ผู้ฟ้องคดีจึงประสงค์ร้องขอเพิกงให้ถอนอายัดในคดีที่ศาลยุติธรรมได้พิพากษาจำคุกและคดีถึงที่สุดแล้วเท่านั้น ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้รับคำฟ้องในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไว้พิจารณา

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วคดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า ศาลปกครองมีอำนาจรับคำฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดีต่อเรือนจำไว้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งหรือไม่ เห็นว่า การดำเนินคดีอาญาเป็นขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาญา ซึ่งในขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการนั้นอาจมีการกระทำทางปกครองปะปนอยู่ด้วย ขั้นตอนใดเป็นการกระทำที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะโดยตรง การกระทำดังกล่าวจะอยู่ในอำนาจการควบคุมตรวจสอบของศาลยุติธรรม แต่การกระทำใดที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการกระทำนอกเหนือหรือมิได้กระทำตามที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเป็นการกระทำที่เข้าเกณฑ์ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การกระทำนั้นจะอยู่ในอำนาจการควบคุมตรวจสอบของศาลปกครอง คดีนี้ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีหนังสือขออายัดตัวผู้ฟ้องคดีต่อเรือนจำที่ผู้ฟ้องคดีถูกจำคุกตามคำพิพากษาในคดีอื่น เพื่อดำเนินคดีที่ผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาในอีกคดีหนึ่ง แต่เมื่อต่อมาคดีที่ได้มีการขออายัดตัวผู้ฟ้องคดีไว้แล้วศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดทุกคดีแล้ว โดยคดีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ศาลพิพากษาจำคุก

ผู้ฟ้องคดี ๒๐ ปี ปัจจุบันเหลือโทษจำคุก ๓ ปี ๘ เดือน ส่วนคดีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ศาลพิพากษาจำคุกผู้ฟ้องคดี ๒ ปี และผู้ฟ้องคดีได้รับโทษและพ้นโทษแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อขอให้ถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดีต่อเรือนจำ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มิได้ชี้แจงหรือถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ถอนอายัดตัวผู้ฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีหนังสือขออายัดตัวผู้ฟ้องคดีต่อเรือนจำ เป็นวิธีการหนึ่งในขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ได้ตัวผู้ฟ้องคดีซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาในคดีที่ได้ขออายัดตัวไว้นั้นมาดำเนินการสอบสวนเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดังกล่าว จึงอยู่ในอำนาจการควบคุมตรวจสอบของศาลยุติธรรม กรณีไม่เข้าเกณฑ์เป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ศาลปกครองจะมีอำนาจรับไว้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความจึงเป็นการชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายปรีชา ขวลิตรารัง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายดำริ วัฒนสิงห์

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายเกษม คมสัจธรรม

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายบรรพจน์ วิศรุตพิชญ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๑

ธนวรรณ : ผู้พิมพ์

ภาคผนวก ด
คำสั่ง ศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๘๑/๒๕๕๓

คำสั่ง

(ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๒๕๐/๒๕๕๓

คำสั่งที่ ๓๘๑/๒๕๕๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ระหว่าง

{	นายสมชาย เอื้อเฟื้อ	ผู้ฟ้องคดี
	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๕/๒๕๕๓ หมายเลขแดงที่ ๑๒๘/๒๕๕๓ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นนักโทษจำคุกอยู่ในเรือนจำพิเศษมีนบุรีในคดีความผิดต่อทรัพย์ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ โดยคดีถึงที่สุดแล้ว และปัจจุบันผู้ฟ้องคดีเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยมที่จะได้รับประโยชน์ต่างๆ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๔๕ เช่น พักการลงโทษ ลดวันลงโทษจำคุก ทำงานสาธารณะและลดวันลงโทษตามจำนวนวันทำงาน แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับประโยชน์ดังกล่าวเนื่องจากสถานีดำรวจภูธรตำบลสำโรงใต้ได้ทำการอายัดตัวผู้ฟ้องคดีไว้กับเรือนจำเป็นเวลา ๓ ปี โดยการที่สถานีดำรวจภูธรตำบลสำโรงใต้ไม่ยอมปล่อยหรือถอนอายัดผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีจำเลยต้องได้รับการดำเนินคดีอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ซึ่งหากสถานีดำรวจภูธรตำบลสำโรงใต้หรือพนักงานอัยการละเลยไม่ดำเนินคดีกับผู้ฟ้องคดีก็จะทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถหาพยานหลักฐานมาต่อสู้คดีได้ และทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช

๒๔๙๕ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น โดยส่งผ่านเรือนจำพิเศษมีนบุรีตามหนังสือที่ ขธ ๐๙๖๖/๐๐๒๖ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๓

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. มีคำสั่ง/หมายบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีเร่งรัดฟ้องผู้ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม หรือถอนอายัดผู้ฟ้องคดีจากเรือนจำ

๒. มีคำพิพากษา/วินิจฉัย กรณีความล่าช้าเกินสมควรของผู้ถูกฟ้องคดีหรือความผิดอย่างอื่นของผู้ถูกฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีเร่งรัดการฟ้องคดีหรือถอนอายัดผู้ฟ้องคดีจากเรือนจำ ซึ่งการฟ้องคดีหรือไม่ฟ้องคดีนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อเสนอสำนวนคดีต่อพนักงานอัยการในการพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดี ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้อำนาจทางปกครองและอายัดค้างผู้ฟ้องคดีนั้น ทำให้ผู้ฟ้องคดีเดือดร้อนและไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์ของตนตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๙๕ และการล่าช้าไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยผู้ถูกฟ้องคดีเป็นคดีพิพาททางปกครอง ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำเรื่องอายัดโดยมิชอบหรืออายัดค้างนานเกินสมควรไปฟ้องต่อศาลยุติธรรมได้ เพราะความล่าช้ามิใช่คดีอาญาแต่เป็นความผิดทางปกครอง ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการถอนอายัดและยุติการละเมิดสิทธิผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การดำเนินคดีอาญาเป็นขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาญา ซึ่งในขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการนั้นอาจมีการกระทำทางปกครองปะปนอยู่ด้วย ขั้นตอนใดเป็นการกระทำที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ โดยตรง การกระทำดังกล่าวจะอยู่ในอำนาจการควบคุมตรวจสอบของศาลยุติธรรม แต่การกระทำใดที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการกระทำนอกเหนือหรือมิได้กระทำตามที่กำหนดไว้ตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเป็นการกระทำที่เข้าเกณฑ์ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การกระทำนั้นจะอยู่ในอำนาจการควบคุมตรวจสอบของศาลปกครอง คดีนี้ข้อเท็จจริงฟังได้จากคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยม คดีความผิดต่อทรัพย์ซึ่งถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำพิเศษมีนบุรี แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับประโยชน์ต่างๆ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ เช่น พักการลงโทษลดวันลงโทษจำคุก ทำงานสาธารณะและลดวันลงโทษตามจำนวนวันทำงาน เนื่องจากสถานีดำรงภูธรตำบลโรงใต้ได้ทำการอายัดตัวผู้ฟ้องคดีไว้กับเรือนจำเป็นเวลา ๑ ปี โดยไม่ยอมปล่อยหรือถอนอายัดผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า การที่สถานีดำรงภูธรตำบลโรงใต้ได้ทำการอายัดตัวผู้ฟ้องคดีไว้กับเรือนจำ เป็นวิธีการหนึ่งในขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ได้ตัวผู้ฟ้องคดีซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาในคดีที่ได้ขออายัดตัวไว้นั้นมาดำเนินการสอบสวนเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กรณีจึงไม่เข้าเกณฑ์เป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความนั้น ชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายปรีชา ขวลิตรารัง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายชาญชัย แสวงศักดิ์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวิษณุ วัลญญู

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายณกต เสงเจริญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

วันที่อ่าน ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓
นาถิณี : ผู้พิมพ์